

Una de les problemàtiques que l'actual globalització dels mercats econòmics comporta és la necessitat de protegir la propietat de l'autor en la creació de qualsevol projecte industrial o intel·lectual. Així, l'interessat pot estalviar-se haver d'arribar a solucions extremes si sorgeixen problemes en relació a l'autoria d'una invenció. Catalunya sempre ha destacat per ser un país de creadors i de bons assessors en el camp de la propietat industrial. Manuel Pastells i Rafael Aragonés en són un exemple. Després d'una dilatada trajectòria professional en aquest sector, van decidir fundar plegats una nova societat l'any 1992: **"Tant per a l'un com per a l'altre va ser la solució idònia per tal de poder donar continuïtat a l'empresa amb qualitat professional."**

L'elevada especialització i especificitat del món de la creació industrial ha provocat la desorientació generalitzada quant als termes 'patent' i 'marca': **"Una patent és l'enregistrament oficial de l'inventor i les característiques que fan únic un procediment de fabricació o un producte. La marca, en canvi, és la denominació triada per a un producte o servei per tal que es diferenciï d'altres amb característiques semblants. Perquè hi hagi una marca, primerament ha d'existir un producte o un servei."**

L'evolució i la conscienciació de la societat i dels empresaris en aquesta matèria han estat molt importants en uns anys en què les relacions comercials amb altres països s'han fet més estretes: **"Progressivament s'ha anat reconeixent el valor de la propietat industrial, però per assolir aquest grau de satisfacció ha calgut que els nostres empresaris visquessin moltes situacions conflictives que els han comportat, en determinades ocasions, importants pèrdues econòmiques i sempre haver de demostrar jurídicament la seva identitat d'autor respecte del producte o servei creat."** Aquesta evolució es va materialitzar amb una nova legislació que responia d'una manera més adequada als canvis econòmics viscuts: **"L'anterior llei espanyola referent a la propietat industrial havia estat dictada l'any 1929 i va sobreviure sense gaires modificacions fins al 1986, en què es va promulgar la nova legislació sobre patents. El 1988 es va decretar la normativa referent a les marques comercials. El perllongat temps de vigència de les lleis anteriors s'explica si pensem que anys enrere el nostre país no es caracteritzava per la creació, sinó més aviat per l'adaptació de patents i de productes estrangers. Aquesta pràctica era completament legal. Avui, el context sociocultural és del tot diferent, i els nostres empresaris han esdevingut molt creatius, per la qual cosa han de protegir els seus projectes d'acord amb la normativa europea i les dels països on volen exportar els seus productes."**

Les conseqüències del buit legal que existia es reflecteixen en una anècdota ben il·lustrativa: **"Una coneguda marca de begudes va ser enregistrada a l'Estat espanyol a començaments de segle XX per un ciutadà espanyol que havia viatjat al país d'origen del producte i s'havia adonat de les possibilitats d'exportació. Quan l'empresa titular de la marca va plantejar-se la distribució de la beguda a Espanya, va haver d'arribar a un acord amb aquest ciutadà, el qual va rebre una important quantitat en concepte de cessió de drets de marca i un *royalty* per cadascuna de les ampolles de la beguda que es van**

vendre al nostre territori durant el període de vigència de la marca."

La protecció dels productes mitjançant la patent s'ha de realitzar abans de la seva divulgació comercial: **"Un cop l'inventor d'un producte en constata les possibilitats de comercialització, l'ha de perfeccionar sense treure'l a la llum. Només després d'haver patentat aquest producte pot difondre'l. La causa d'això rau en el fet que si es patenta una idea quan ja s'ha comercialitzat, la patent esdevé invàlida. Evidentment, hi ha matisos que s'han de considerar, per exemple, si un projecte és exposat a una fira. Aquesta forma de difusió no impedeix la posterior validesa en la sol·licitud de la patent, però pot provocar que un tercer s'avanci a sol·licitar la patent amb els problemes que això reportaria."** Per aquest motiu, les nombroses empreses que col·laboren regularment amb Pastells & Aragonés són en general molt conscients de la necessitat de no desvetllar els secrets de la seva creació abans de protegir-la. **"Nosaltres mateixos tenim força problemes perquè els clients ens expliquin amb detall les seves invencions. També, de vegades, hi ha una certa resistència a reconèixer que el producte s'ha difós abans de sol·licitar-ne la patent i que, per tant, qualsevol tramitació no tindrà cap tipus de protecció legal."** Malgrat la concreció de la dedicació professional, l'intrusisme també hi és present: **"Les repercussions econòmiques d'un assessorament no adequat poden ser molt importants per al client perquè poden comportar-li la pèrdua de la patent en determinats casos, i possiblement, repercussions judicials que impediran la continuació de la seva tasca productiva."**

Les reticències dels empresaris a patentar els seus productes abans d'haver-ne provat l'eficàcia comercial esdevé injustificada si ho fan pel cost: **"Tota persona que hagi ideat un nou producte l'ha de patentar perquè el cost econòmic és mínim i els avantatges que se'n deriven són nombrosos. Alguns dels nostres clients han esdevingut multimilionaris amb un únic producte."** D'altra banda, la problemàtica vers la propietat industrial es relaciona estretament amb la propietat intel·lectual: **"Aquesta fa referència a les obres d'art i engloba totes les creacions que fan servir com a mitjà d'expressió les diferents arts: música, escultura, literatura, cinema, etc. Tot i així, hi ha creacions conflictives que s'insereixen dins el camp de la propietat intel·lectual o industrial en funció dels diversos països. Un cas molt clar són els programes d'ordinador, que a la Unió Europea es consideren propietat intel·lectual i als Estats Units, després d'una llarga controvèrsia al seu voltant, es van qualificar finalment i des de l'any 2000 com a propietat industrial amb rang de patent."** No tots els autors coneixen les conseqüències d'una manca de previsió a l'hora de protegir les seves produccions: **"Tothom ha de ser conscient de les repercussions que pot tenir no protegir una creació pròpia. Sempre que qualsevol creador tingui dubtes sobre aquesta necessitat ha de consultar un especialista i pensar que el cost és petit i els beneficis poden ser grans. Ningú no ha d'oblidar que el desconeixement de la llei no eximeix del seu compliment."** La irrupció d'avenços tecnològics està comportant nous perills en la protecció dels drets de creació: **"S'hauran d'establir les legislacions adients per tal de regular la situació de la propietat intel·lectual i de les marques a Internet per acabar amb el buit existent actualment."**

**“Les repercussions
econòmiques
d’un assessorament
no adequat poden ser
molt importants
per al client”**

Manuel Pastells i Rafael Aragonés - Barcelona (Barcelonès)